KARTA PRZEDMIOTU

Nazwa przedmiotu: **Moduł psychologia sądowa**		**Nakład pracy:** Liczba punktów ECTS: 3 Liczba godzin pracy: 90
Kierunek studiów: prawo	**Poziom studiów:** jednolite studia magisterskie	**Język wykładowy:** polski

Składowe przedmiotu

1. Psychologia zeznań świadków, konwersatorium 15 godz.
2. Techniki przesłuchań, warsztaty 15 godz.

Miejsce przedmiotu w programie studiów

Zajęcia są poświęcone problematyce wykorzystania wiedzy psychologicznej w działalności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, w tym szczególnie w trakcie przesłuchania. Zostaną poruszone różnorodne zagadnienia związane z psychologią formowania się zeznań, funkcjonowaniem pamięci, zasadami odtwarzania zeznań w tym reprodukcji i rozpoznawaniu, psychopatologią, psychologiczną problematyką osobowych środków dowodowych. Przedstawione będą także podstawowe metody prowadzenia przesłuchań świadków, a także podejrzanych, oskarżonych i biegłych. Ponadto zostaną również zaprezentowane sposoby wykorzystywania wiedzy psychologicznej podczas przeprowadzania innych czynności procesowych.
Student zapozna się z karnoprocesowymi podstawami realizacji czynności przesłuchania oraz opisem każdej z możliwych jego form w ujęciu psychologicznym. Student zapoznany zostanie z technikami manipulacji, sugestii, perswazji oraz niedozwolonych metod przesłuchania stosowanych przez osoby realizujące tę czynność. Zajęcia opierały się będą o stan prawny obowiązujący w Polsce, uzupełniony o techniki wykorzystywane w innych (odległych podstawami prawnymi) systemach prawnych.

Efekty uczenia się

Kod kierunkowego efektu uczenia się	Przedmiotowe efekty uczenia się	Weryfikacja efektów uczenia się
K2P_W04	Wiedza - ma rozszerzona wiedze o człowieku jako twórcy prawa i struktur społecznych	Metoda 1 - przygotowanie referatu
K2P_W01 K2P_W08	Wiedza - ma rozszerzoną wiedzę o charakterze nauk prawnych, ich	

	miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	- analiza protokołu przesłuchania świadka - aktywność na zajęciach
K2P_U01	Umiejętności - potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska społeczne i ich prawne uregulowania oraz wzajemne relacje między zjawiskami społecznymi, a także wpływ regulacji prawnych na rozwój tych zjawisk, ich ograniczenie, zmiany lub zwalczanie	
K2P_U03 K2P_U02	Umiejętności - potrafi formułować własne opinie i dobierać krytycznie dane, metody analiz i badań właściwe dla nauk prawnych - potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną do szczegółowego opisu i praktycznego analizowania przyczyn i przebiegu zjawisk społecznych i procesów zmian prawa	
K2P_K03	Kompetencje społeczne - potrafi odpowiednio określić priorytety służące realizacji określonego przez siebie lub innych zadania	Metoda 2 - wykonanie „ćwiczebnego przesłuchania” - notatka analizująca „ćwiczebne przesłuchanie” - aktywność na zajęciach
K2P_K02	Kompetencje społeczne - potrafi współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role oraz funkcjonować w sytuacji konfliktu interesów	

Opis i treści programowe

Opis:

Psychologią zeznań świadków

Celem tej części składowej modułu jest nabycie przez studentów - przyszłych sędziów, prokuratorów, adwokatów, radców prawnych i policjantów wiedzy psychologicznej niezbędnej w działalności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości, w tym szczególnie w trakcie czynności przesłuchania. Zostaną poruszone różnorodne zagadnienia związane z psychologią formowania się zeznań, funkcjonowaniem pamięci, zasadami odtwarzania zeznań w tym reprodukcji i rozpoznawaniu, psychopatologią, psychologiczną problematyką osobowych środków dowodowych. Przedstawione będą podstawowe metody realizacji prowadzenia przesłuchań świadków, a także uzupełniająco (celem porównania) podejrzanych, oskarżonych oraz biegłych.

Techniki przesłuchań

Celem tej części składowej jest zapoznanie się przez studentów się z karnoprocesowymi podstawami realizacji czynności przesłuchania oraz opisem każdej z możliwych jego form w ujęciu taktycznym z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej. Zapoznany zostanie z technikami manipulacji, sugestii,

perswazji oraz niedozwolonych metod przesłuchania stosowanych przez osoby realizujące tę czynność. Zajęcia opierały się będą o stan prawny obowiązujący w Polsce, uzupełniony o techniki wykorzystywane w innych (odległych podstawami prawnymi) systemach prawnych.

Treści:

Psychologia zeznań świadków

- Cel przesłuchania, podstawy prawne jego realizacji
- Podmioty uprawnione do realizacji czynności przesłuchania i ich wpływ na zeznania świadków
- Etapy przesłuchania (wstępny/organizacyjny, swobody wypowiedzi, pytań i odpowiedzi, dokumentowanie (protokołowanie) oraz czynności końcowych)
- Karnoprocesowy przebieg przesłuchania
- Przygotowanie i planowanie czynności przesłuchania
- Świadek jako osoba dostarczająca zeznań, a treść ustawy karnej procesowej
- Zeznania świadków jako dowód w postępowaniu sądowym
- Prawa i obowiązki świadka
- Proces formowania się zeznań
- Czynniki wpływające na zapamiętywanie i odtwarzanie materiału pamięciowego
- Metody oceny zeznań i dalsze planowanie czynności w oparciu o otrzymane informacje
- Kryteria oceny wiarygodności zeznań. Podatność na sugestię i skłonność do konfabulacji. Rodzaje i wyznaczniki sugestii, czynniki warunkujące (sytuacyjne, osobowościowe i sugestie przesłuchującego). Metody diagnozy sugestii i skłonności do konfabulacji
- Okazanie
- Psychopatologia zeznań
- Metody badające kłamstwo w zeznaniach
- Wpływ wybranych czynności dowodowo-kryminalistycznych na planowanie i taktykę przesłuchania świadka
- Rola psychologa w ocenie zeznań świadków
- Błąd a kłamstwo. Rodzaje kłamstwa
- Rozpytanie a przesłuchanie
- Przesłuchanie poznawcze

Techniki przesłuchań

- Podstawy prawne przesłuchania w kontekście możliwości i ram prawnych wyboru odpowiedniej taktyki
- Przesłuchanie jako proces komunikacji interpersonalnej, model psychologicznych uwarunkowań rezultatów zeznań świadków
- Przyczyny i konsekwencje błędów w zeznaniach i wyjaśnieniach, warunkujące zmianę taktyki lub zastosowanie innych metod
- Problem doboru pytań podczas przesłuchania, a treść ustawy karnoprocesowej
- Taktyka przesłuchania: metody racjonalne, metody emocjonalne, metody kontrowersyjne, metoda „dziewięciu kroków”
- „Defensywna” komunikacja. Analiza uzyskanych komunikatów na poziomie werbalnym i niewerbalnych, w tym: werbalizowanie, parafrazowanie, klaryfikacja, odzwierciedlenie uczuć, podsumowanie
- Opis metod przesłuchań ze szczególnym uwzględnieniem możliwości prawnych ich wykorzystania:
    - Metoda perswazji;
    - Metoda czołowego natarcia;

- Metoda dawkowania informacji;
- Metoda pozornej wszechwiedzy;
- Metoda działania na uczuciach;
- Metoda odwracania uwagi podejrzanego;
- Metoda wykrywania logicznych sprzeczności;
- Metoda ślepej „uliczki”;
- Metoda obojętności;
- Metoda rozbicia solidarności przestępczej.

- Moment przyznania się do popełnienia przestępstwa i możliwość prawna jego wykorzystania taktycznego
- Sposób postępowania i taktyka oraz jej dynamiczna modyfikacja w sytuacji powoływania się na alibi
- Ramy zakazu stosowania środków oddziaływania na osobę przesłuchiwaną
- Metody niedozwolone podczas realizacji przesłuchania
- Konfrontacja
- Motywacja podejrzanego oraz możliwe strategie obrony
- Przesłuchania szczególne i możliwe do jego zastosowania taktyki oraz metody

Weryfikacja efektów uczenia się		
	Forma weryfikacji	**Warunek zaliczenia**
Metoda 1	Samodzielne przygotowanie pracy pisemnej z zakresu psychologii zeznań świadków: 20 pkt Analiza protokołu przesłuchań świadka: 20 pkt Aktywność na zajęciach *psychologia zeznań świadków*: 10 pkt	● minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia: 26 ● maksymalna liczba punktów do zdobycia: 50
Metoda 2	Wykonanie „ćwiczebnego przesłuchania”: 25 pkt Notatka analizująca „ćwiczebne przesłuchanie”: 15 pkt Aktywność na	● minimalna liczba punktów konieczna do zaliczenia: 26 ● maksymalna liczba punktów do zdobycia: 50

	zajęciach techniki przesłuchań: 10 pkt	

Ocena końcowa
Warunkiem uzyskania oceny pozytywnej z przedmiotu jest zdobycie minimalnej liczby punktów określonej dla każdego zadania. Ocena z przedmiotu wystawiana jest na podstawie sumy punktów zgodnie z poniższą skalą i progami: [zakres punktacji można dostosować] 91 – 100 punktów oznacza 5 (bardzo dobry) 81 – 90 punktów oznacza 4+ (dobry plus) 71 – 80 punktów oznacza 4 (dobry) 61 – 70 punktów oznacza 3+ (dostateczny plus) 51 – 60 punktów oznacza 3 (dostateczny) poniżej 51 punktów niedostateczny (2), przedmiot musi być powtórzony.